

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

De Divina Psalmodia, Ejusque Causis, Mysteriis, Et Disciplinis, deque variis Ritibus omnium Ecclesiarum in psallendis Divinis Officiis, Tractatus, Historicvs, Symbolicvs, Asceticvs. Sive Psallentis Ecclesiae Harmonia - Opus novum, & curiosum, ac multiplici eruditione illustratum ... Operum ...

Bona, Giovanni

Parisiis, 1678

§. 4. Lucta Iacob usque ad auroram, quid symbolicè & moraliter indicet. Denique hortatio ad laudandu[m] Deum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9929

& præsignavit ! Hac luce radiabat Tobias, cum clavis corporeis oculis viam vitæ docebat filium, & pede charitatis nunquam errans ei præibat. Hanc lucem peto, hanc desidero, quæ sola est vera lux illuminans omnem hominem venientem in hunc mundum. Verè fateor, Domine, quoniam conturbatum est cor meum, dereliquit me virtus mea, & lumen oculorum meorum & ipsum non est mecum. Idèd erravi in solitudine, viam civitatis habitaculi non inveni, quia nondum visitavit me oriens ex alto ad dirigendos pedes meos in viam pacis. Veni desiderate cunctis gentibus, quia dormitavit anima mea præ tædio moræ tuæ, & oculi mei languerunt præ inopia luminis tui. Orere Sol amabilis, ut exeat homo ad opus suum, & ad operationem suam usque ad vesperam, & operetur non cibum qui perit, sed qui permanet in æternum. Exere vultum tuum Sol immortalis, illustra faciem tuam super servum tuum, in radiis splendoribus Sanctorum animam meam, ut habeam lumen vitæ, in quo ambulem die ac nocte, donec perveniam ad diem claritatis æternæ, ad lucem quam inhabitas, ad lumen indeficiens, & sempiternum.

§. I.

*Lucta Iacob usque ad auroram, quid symbolicè
& moraliter indicet. Denique hortatio ad
laudandum Deum.*

Loriosissimus Patriarcha Jacob tota nocte luctatus cum Angelo invictus pugnavit usque mane. At cum primum lucis fulgorem in ortu suo aurora transmitteret, videns Angelus quod eum superare non posset, à fortissimo athleta dimissionem petiit dicens, (a) *Dimitte me, victori enim cedendum est. Cur me brachiorum in superabili nexu adstrictum tenes ? Te-*

a Genes. 32. b Job. 33. 7.

cum in hac arena jam amplius decertare non possum. Ratio in promptu est, *jam enim ascendit aurora*. An ergo aurora cunctis gratissima, Angelis inimica, cum ipsi in sacris literis (*b*) *astra matutina* vocentur? An sicut qui malè agit odit lucem, sic Angelus princeps exercituum Dei cum homine infirmo decertans magno sibi dedecori adscribebat, quod eum superare non posset? An à sociis Jacob, qui solus remanserat, adveniente jam luce videri nolebat, & ex effigie assumpti corporis agnosci? An hic erat custos Esau, quem ab eo timidus frater amovere tentabat? Nam, ut autumant Cabalistsæ, nemo potest alium superare, nisi prius devicta, & amota ejus intelligentia. An suum antagonistam salubri consilio admonere voluit, sole jam ad ortum properante, tempus esse ab otio contemplationis ad actionis negotium transeundi? An ut doceret mysticas animæ visitationes, & divina mysteria non esse palam revelanda? An fortè, quod Hebræi Interpretes non sine nostrorum risu contendunt, illa erat hora, qua sacrum Trisagion Angeli psallunt, ideòque dimittit voluit, ut aliis cantantibus sociaretur, juxta illud sæpius citatum, *Cum me laudarent simul astra matutina, & jubilarent omnes filii Dei?* His quidem, & aliis explanationibus hoc Ænigma conantur dissolvere, qui librum Geneseos interpretantur. At Divus Cyrillus Alexandrinus mihi præ cæteris arridet. Cum his, inquit, qui in tenebris, ac nocte agunt, & ignorantia caliginem in mente, ac corde habent, luctatur ac pugnat Christus, habet enim eos pro inimicis. Ut verò mentibus ipsorum spiritualis Lucifer oritur, & quasi dies quædam veræ cognitionis Dei lux splendet, tunc pugnam solvit: cum illis enim non pugnat, qui sunt in luce, qui spirituales auras in mente habent. Hæc (*c*) Cyrillus, qui deinde pergit nos exhortari ad spirituales auras hujus amplexum. Auroram intelligo divinæ

p Job. 38. 7. & Cyril. Alexandr. tomo 4. hom. 5.

gratiæ illustrationem, quam postulabat à Deo Prophe-
ta, cum diceret, *(d) Emitte lucem tuam, & veritatem
tuam, ipsa me deduxerunt, & adduxerunt in montem san-
ctum tuum. Domine Deus meus illumina tenebras meas.*
Hæc est gloria Domini, *(e)* quam manè videndam
sacræ literæ promittunt. Hæc est sapientia, quam ma-
nè vigilantes inveniunt. Tota igitur mentis intentione,
toto cordis affectu matutino tempore orandum est, do-
nec dies elucescat, & Lucifer oriatur in cordibus no-
stris. Sanctus Jacob surrexerat ante diem sacras cele-
brare vigiliis, idèd, ut docet *(f)* Rupertus Abbas, An-
gelica visione recreari, mysticam inire luctam meruit,
in qua victor existens in ascensu auroræ cœlesti bene-
dictione confirmatus fuit, quia videlicet, illustrante
animam divinæ lucis fulgore, divina protinus benedi-
ctione mens stabilita temporalia spernit, bona dumtaxat
æterna diligit, ad quæ jugiter intendit, & suspirat.

II. Sic primas amoris faces experta anima quasi cum
Deo luctatur, dum sacræ meditationis studio solerter
incumbens sensum verbi Dei fugientem tenere conten-
dit. Fugit Dilectus se retinere cupientem, cum multas
ob causas, tum idcirco ut aviditatem magis ac magis
excitet inquirentis. Itaque brachiis quasi ad luctandum
protensis quæcunque talis anima dicit: Dilecte mi ap-
prehendam te, & ducam te in domum matris meæ, ibi
me docebis: è contra ille more reluctantis penè obver-
sus; *(g)* *Averte, inquit, oculos tuos à me, quia ipsi me
avolare fecerunt.* Dulcis colluctatio, & omni pace ju-
cundior. Tandem victrix dicit conscientia, *(h)* *Inve-
ni quem diligit anima mea, tenui illum, nec dimittam.* Di-
mitte me, clamat sponsus, jam ascendit aurora. Satis
est quod quædam lucis primordia peccatorum tenebras
è corde tuo fugarint. Nondum plena dies illuxit tibi.
Dimitte me, ait, non quod dimitti velit, sed ut assi-

d Psalm. 42. *Psalm.* 17. *e* Exod. 16. 7. *Prov.* 8. 13. *f* Rupert. in *Genes.*
lib. 8. cap. 3. & 9. *g* Cantic. 6. 4. *h* Cantic. 3. 4.

duo luctamine sponsam exerceat, ut à negata ejus præsentia crescat desiderium, ut majori cœlestium bonorum copia eam locupletet. Illa autem jam amore magistro amantium artes sufficienter edocta perseverans in oratione, Non dimittam te, inquit, nisi benedixeris mihi. Et benedixit ei in eodem loco. Felicem prorsus benedictionem, omni dignam acceptione: felicem animam, felicissimum orationis meritum: sanctissimum matutinum tempus tantis Dei favoribus promerendis aptissimum, ac proinde à Religiosis omniveneratione colendum. Bona violentia, quæ benedictionem extorquet: optima lucta, qua Deus homini succumbit, & victorem sanctioris nominis munere decorat. Luctare anima mea feliciter, luctare, ne succumbas, quia regnum cœlorum vim patitur, & violenti rapiunt illud. Declinat dilectus tuus aliquando, avertit faciem, sed non in ira. Sustinuit te ille in peccatis tuis, sustine tu illum in flagellis suis; & obtinebis benedictionem. Sed quando? Cum aurora fuerit, cum aspigerit jam dies, cum posuerit Hierusalem laudem in terra. Dic cum Propheta; (i) *Audiam fac mihi manè misericordiam tuam, quia in te speravi Domine: Et lux perpetua lucebit super te nunquam morituro fulgore.* De hac animæ lucta cum Deo præclara extat sententia sancti Abbatis (k) Aëlredi Cisterciensis. Itaque, ait, si in oratione tua, vel meditatione exarserit cœlestium desideriorum ignis, si amorum incentiva flammescant, si æstuans, & anhelans cœlestibus quibusdam movearis affectibus, & modò quasi comprehensum quem diligis sentias esse præsentem, modò elapsum de manibus doleas, & suspires absentem, lucta spiritualis est, nomen tibi Israël imponens; ut non solum miseratione, sed etiam electione dignus habearis. (l) *Miserebitur enim Dominus Jacob, & eliget adhuc de Israël.* Eia igitur fideles animæ, pietatis alumnae, ministræ Christi,

i Psal. 142. k Aëlredus ser. 13. in Isaiam, l. Isaiæ 14. 1.

filiaë lucis, æmulæ stellarum, concives sanctorum, Angelorum confortes, matutinæ orationi instate vigilantes in ea. Jam Chori cœlestes rapidissimo cursu è cœlo delapsi prævenerunt nos conjuncti psallentibus: nunc propior est nostra salus, nunc hora vacandi, & videnti quàm bonus sit Deus: nunc tempus quærendi Dominum, ut ait Propheta, (m) *Quærite Dominum dum inveniri potest, invocate eum dum propè est*: nunc tempus auxilii, & gratiæ, (n) *In matutinis meditabor in te, quia fuisti adjutor meus*. Ergò laudem dicite Deo pusilli, & magni: (o) *Terribilis est, & magnus vehementer, & mirabilis potentia ipsius. Benedicentes Dominum exaltate illum quantum potestis, major est enim omni laude.*

METRUM X.

O *Quæ sidereos volvit axes,*
Mentes corporea fece soluta,

O *cœli proceres, incola olympi,*
Mecum pangite laudes.

Orbes aetherei, fervide Titan,
Phœbe noctivago lumine fulgens,
Et vos flammigera lampades aethra,
Dulces fundite versus.

Vnda, quæ superos cingitis orbes,
Nubes, & pluvia, grando, pruina,
Nix, ros, & glacies, frigus, & æstus
Leto plaudite cantu.

Venti sylvisfragi, mobilis aura,
Fulgur nubivagum, missile fulmen,
Nimbi præcipites, flamma coruscans,
Hymnos dicite cœlo.

Vndosum pelagus, flumina, & amnes,
Fontes irrigui, turba natantum,
Quicumque in vitrea vivitis unda,
Voces tollite ad astra.

²² Isai. 55. 6. ²¹ Psal. 62. 9 Apoc. 19. 5. Ecclesi. 43. 33.

*Colles frugiferi, lignaque sylvæ,
Montes, & viridis gramina vallis,
Facunda segetes, dulcia poma,
Summo psallite Regi.*

*Bruta quadrupedes, reptile terræ,
Immensas Domino reddite grates:
Omnisque Alituum musica molles
Promat gutture cantus.*

*Infantes teneri, lata juvenus,
Simplex virginitas, cana senectus,
Huc denso properent agmine, & astræ
Pulsent laudis honore.*

*Rector cœlituum, te canat Indus,
Te psallat nitidi potor Enipei,
Mauri te celebrent, & tua dives
Volvat nomina Ganges.*

*Alternis resonent cantibus hymni,
Iungantur modulis organa mille,
Sambuca, cithara, tympana, plectra,
Sistrum, fistula, cornu.*

CAPUT VI.

DE PRIMA.

§. I.

*Orandum esse post solis ortum. Laudatur Sol, ejus-
que ortus describitur. Fabula Memnonis. De
cultu solis, & eius falsa apotheosi. Inter pris-
cos adorantium ritus etiam oscula adhibita.*

OFFICII nocturni cursum jam ut nostra imbe-
cillitas tulit, laudisque matutinæ mysteria devo-
ta mentis actione transegimus: nunc diurnæ servitu-